

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
ōṃ namō bhagavatē vāsudēvāya

maharṣi vēdavyāsapraṇītaṃ śrīmadbhāgavatamahāpurāṇam
॥ pañcamaskandhē aṣṭamō'dhyāyaḥ ॥

This document has been prepared by
Sunder Kidāmbi
with the blessings of
śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan
His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
ōṃ namō bhagavatē vāsudēvāya
śrīmadbhāgavatamahāpurāṇam
॥ pañcamaskandhē aṣṭamō'dhyāyaḥ ॥

śrīśuka uvāca

ēkadā tu mahānadyāṃ kṛtābhiṣēkanaiyamikāvaśyakō
brahmākṣaramabhigrṇānō muhūrtatrayamudakānta
upavivēśa ॥ 1 ॥

tatra tadā rājan hariṇī pipāsayā
jalāśayābhyāśamēkaivōpajagāma ॥ 2 ॥

tayā pēpīyamāna udakē tāvadēvāvidūrēṇa nadatō
mṛgapatērunnādō lōkabhayaṅkara udapatat ॥ 3 ॥

tamupaśrutya sā mṛgavadhūḥ prakṛtivilavā cakita -
nirīkṣaṇā sutarāmapī haribhayābhīnivēśavyagrahṛdayā
pāriplavadṛṣṭiragatatṛṣā bhayātsahasai -
vōccakrāma ॥ 4 ॥

tasyā utpatantyā antaratnyā urubhayāvagalitō
yōnīnirgatō garbhaḥ srōtasi nīpapāta ॥ 5 ॥

tatprasavōtsarpaṇabhayakhēdāturā svagaṇēna
viyuḍyamānā kasyāñciddaryāṃ kṛṣṇasārasatī
nīpapātātha ca māmāra ॥ 6 ॥

taṃ tvēṇakuṇakaṃ kṛpaṇaṃ srōtasānūhyamānamabhi -
 vīkṣyāpaviddhaṃ bandhurivānukampayā rājarṣi -
 rbharata ādāya mṛtamātaramityāśramapadamānayat || 7 ||

tasya ha vā ēṇakuṇaka uccairētasmin kṛtanijābhi -
 mānasyāharahastatpōṣaṇapālānalālanaprīṇanā -
 nudhyānēnātmanīyamāḥ sahayamāḥ puruṣaparicaryādaya
 ēkaikaśaḥ katipayēnāhargaṇēna viyujyamānāḥ kila
 sarva ēvōdavasān || 8 ||

ahō batāyaṃ hariṇakuṇakaḥ kṛpaṇa īśvararathacaraṇa -
 paribhramaṇarayēṇa svagaṇasuhṛdbandhubhyaḥ parivarjitaḥ
 śaraṇaṃ ca mōpasāditō māmēva mātāpitarau
 bhrātrjñātīn yaūthikāṃścaivōpēyāya nānyaṃ
 kañcana vēda mayyatīvisrabdhāścāta ēva mayā
 matparāyaṇasya pōṣaṇapālānaprīṇānalālanamanasūyunā -
 nuṣṭhēyaṃ śaraṇyōpēkṣādōṣaviduṣā || 9 ||

nūnaṃ hyāryāḥ sādharma upaśamaśīlāḥ kṛpaṇasuhṛda
 ēvaṃvidhārthē svārthānapi gurutarānupēkṣantē || 10 ||

iti kṛtānuṣaṅga āsanaśāyanāṭanasthānāśanādiṣu
 saha mṛgajahunā snēhānubaddhahṛdaya āsīt || 11 ||

kuśakusumasamitpalāśaphalamūlōdakānyāhariṣyamāṇō
 vṛkasālāvṛkāḍibhyō bhayamāśaṃsamānō yadā saha
 hariṇakuṇakēna vanam samāviśati || 12 ||

pathiṣu ca mugdhabhāvēna tatra tatra viṣaktamatipraṇaya -
 bharahrdayaḥ kārpaṇyātskandhēnōdvahati ēvamutsaṅga
 urasi cādhāyōpalālayanmudaṃ paramā mavāpa || 13 ||

kriyāyāṃ nirvartyamānāyāmantarālē'pyutthāyōtthāya
 yadainamabhicakṣīta tarhi vāva sa varṣapatiḥ prakṛtisthēna
 manasā tasmā āśīṣa āśāstē svasti stādvatsa
 tē sarvata iti || 14 ||

anyadā bhr̥śamudvignamanā naṣṭadraviṇa iva kṛpaṇaḥ
 sakaruṇamatitarṣēṇa hariṇakuṇakavirahavihvalahṛdaya -
 santāpastamēvānuśōcan kila kaśmalaṃ mahadabhi -
 rambhita iti hōvāca || 15 ||

api bata sa vai kṛpaṇa ēṇabālakō mṛtahariṇī -
 sutō'hō mamānāryasya śaṭhakirātamaterakṛtasukṛtasya
 kṛtavisrambha ātmapratyayēna tadavigaṇayan sujana
 ivāgamiṣyati || 16 ||

api kṣēmēṇāsminnāśramōpavanē śaṣpāṇi carantaṃ
 dēvaguptaṃ drakṣyāmi || 17 ||

api ca na vṛkaḥ sālāvṛkō'nyatamō vā naikacara
 ēkacarō vā bhakṣayati || 18 ||

nimlōcati ha bhagavān sakalajagatkṣēmodayastrayyā -
 tmādyāpi mama na mṛgavadhūnyāsa āgacchati || 19 ||

apisvidakṛtasukṛtamāgatya mām sukhaiṣyati
 hariṇarājakumārō vividharuciradarśanīyanijamṛga -
 dārakavinōdairasantōṣaṃ svānāmapanudan || 20 ||

kṣvēlikāyām mām mṛṣā samādhinā'mīlitaḍṛśaṃ
 prēmasaṃrambhēṇa cakitacakita āgatya pṛṣadaparuṣa -
 viṣāṇāgrēṇa luṭhati || 21 ||

āsāditahaviṣi barhiṣi dūṣitē mayōpālabdhō
 bhītabhītaḥ sapadyuparatarāsa ṛṣikumāravadavahita -
 karaṇakalāpa āstē || 22 ||

kiṃ vā arē ācaritaṃ tapastapasvinyānayā
 yadiyamavaniḥ savinayakṛṣṇasāratanayatanutara -
 subhagaśivatamākharakhurapadapaṅktibhirdraviṇa -
 vidhurāturasya kṛpaṇasya mama draviṇapadavīm
 sūcayantyātmānaṃ ca sarvataḥ kṛtakautukaṃ
 dvijānāṃ svargāpavargakāmānāṃ dēvayajanaṃ
 karōti || 23 ||

apisvidasau bhagavānuḍupatirēnaṃ mṛgapatibhayā -
 nmṛtamātaraṃ mṛgabālakaṃ svāśramaparibhraṣṭamanu -
 kampayā kṛpaṇajanavatsalaḥ paripāti || 24 ||

kiṃ vā'tmajaviślēṣajvaradavadahanaśikhābhi -
 rupatapyamānahṛdayasthalanalinīkaṃ māmupasṛta -
 mṛgītanayaṃ śīsiraśāntānurāgaguṇitanija -
 vadanasalilāmṛtamayagabhastibhiḥ svadhayatīti ca || 25 ||

ēvamaghaṭamānamanōrathākulahṛdayō mṛgadārakā -
 bhāsēna svārabdhakarmanā yōgārambhaṇatō vibhramśitaḥ sa
 yōgatāpasō bhagavadārādhanalakṣaṇācca kathamitarathā
 jātyantara eṇakuṇaka āsaṅgaḥ sākṣānniḥśrēyasa -
 pratipakṣatayā prākparityaktadustyajahṛdayābhijātasya
 tasyaivamantarāyavihatayōgārambhaṇasya rājarṣērbharatasya
 tāvanmṛgārbhakapōṣaṇapālanaprīṇanalālanānuṣaṅgēṇā -
 vigaṇayata ātmānamahirivākhubilaṃ duratikramaḥ
 kālāḥ karālarabhasa āpadyata || 26 ||

tadānīmapi pārśvavartinamātmajamivānuśōcanta -
 mabhivīkṣamāṇō mṛga ēvābhinivēśitamanā viśṛjya
 lōkamimaṃ saha mṛgēṇa kalēvaramṃ mṛtamanu na mṛtajanmā -
 nusmṛtiritaravanmṛgaśarīramavāpa || 27 ||

tatrāpi ha vā ātmanō mṛgatvakāraṇaṃ bhagava -
 dārādhanasamīhānubhāvēnānusmṛtya bhṛśamanu -
 tapyamāna āha || 28 ||

ahō kaṣṭaṃ bhraṣṭō'hamātmavatāmanupathādyadvimukta -
 samastasaṅgasya viviktapuṇyāraṇyaśaraṇasyātmavata
 ātmani sarvēṣāmātmanāṃ bhagavati vāsudēvē
 tadanuśravaṇamananasankīrtanārādhanānusmaraṇā -
 bhiyōgēnāsūnyasakalayāmēna kālēna samāvēśitaṃ
 samāhitaṃ kārtsnyēna manastattu punarmamābudhasyā -
 rānmṛgasutamānu parisusrāva || 29 ||

ityēvaṃ nigūḍhanirvēdō viśṛjya mṛgīm mātaraṃ
 punarbhagavatkṣētramupaśamaśīlamunigaṇadayitaṃ

śālagrāmaṃ pulastyapulahāśramaṃ kālāñjarā -
tpratyājagāma || 30 ||

tasminnapi kālaṃ pratīkṣamāṇaḥ saṅgācca bhṛśamudvigna
ātmasahacaraḥ śuṣkaparṇatrṇavīrudhā vartamānō
mṛgatvanimittāvasānamēva gaṇayanmṛgaśarīraṃ
tīrthōdakaklinnamutsasarja || 31 ||

|| iti śrīmadbhāgavatē mahāpurāṇē pāramahaṃsyāṃ saṃhitāyāṃ
pañcamaskandhē bharatacaritē aṣṭamō'dhyāyaḥ ||